Hetedik évfolyam — 140-ik szám. — Kolozsvártt, péntek 1877. junius 22

A „KELET“ előfizetési dija:
dékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitatér 5. sz.

Nyiltéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A viszony monarchiánk két fele közt.

(B—n.) E kérdésről mondhatni minden lap már több versen nyilatkozott s mi is már többször hozzá szólottunk a tárgyhoz, de most midőn nehány anyagi természetü tárgyra nézve épen folyamatban vannak a két fél közti tárgyalások, talán nem lesz szükségtelen egyet s mást recapitulálni.

A mint a két fél magatartásából látni lehet, Magyarország részéről a követelések a minimumra vannak leszállitva s általában bizvást elmondhatjuk, miszerint követeléseink a jogosság vonalán sokkal alább állnak s majdnem tulságosan méltányosok, mig az osztrák részről mind azt követelik, mit eddig is jogtalanul bitoroltak s nem csak hogy a méltányosság terére nem akarnak lépni, sőt a jogosság elveit is szeretnék falba rugni.

Mindezeknél fogva, mi a köztünk és a monarchia Lajthán-tul fekvő részei közt folyamatban levő egyes kérdésnek nem mernénk sikert jövendölni s ez esetben a közös uralkodóé a végső szó, mitől nekünk ugyan nincs mit tartanunk, de azért még sem tartjuk helyesnek a hurt ennyire feszíteni, különösen azért, mert a közös uralkodó személyét mennél nagyobb tiszteletben kivánnók tartatni, s nem szeretnök ily anyagi természetü ügyekbe gyakran belevegyiteni.

Mindezeket nem azért hoztuk fel, mintha olajat akarnánk a tüzre tölteni, hanem ellenkezőleg azért, hogy a monarchia tulsó részében vezérszerepet játszó államférfiakat figyelmeztessük arra, miszerint nem volna helyes a monarchia két fele közti már is létező feszültséget még fokozni.

Különösön károsan hatna s monarchiánk tekintélyét merőben aláásná, ha látná a világ, miszerint anyagi differentiák miatt a birodalom két fele közti kapcsolatot alig lehet szilárd alapokra fektetni.

Mi elejétől fogva a közös vámterület mellett nyilatkoztunk s ma is ezt tartanók leghelyesebbnek, de nem azon az áron, hogy Ausztria protectionált ipara által magunkat agyon engedjük nyomatni s továbbra is fejős tehenei maradjunk a bécsi iparosoknak.

Egyébaránt ha erre reá erőszakolnak Ausztria rövidlátó publicistái, ám lássák, de akkor legyenek készen ők is arra, hogy nékünk is gondunk lesz, hogy vámok által könnyebbitsük meg a nekünk szükséges czikkek behozatalát s a külföldnek szabad versenyt nyitva, kellő pressiót gyakoroljunk az osztrák iparosokra, s megnyissuk terményeink számára is a külföld piaczait.

Mind ezt azonban mi tenni nem óhajtanók s igen szivesen belenyugodnánk egy igazságosan és méltányosan meghatározandó oly részesedésbe, mely legalább némileg recompensálná a vámokon ez idő szerint kétségen kivül létező veszteségeinket.

Mi teljesen megbizunk azokban, kik hivatva és megbizva vannak a kérdéses tárgyakban intézkedni s nem tartva helyesnek a parázst szitani, még annyit sem mondunk, mintha az illetők már is tullépték volna az engedmények terén a határt.

Ha mindennek daczára monarchiánk viszonyai nem consolidálthatnának a birodalom másik felének merev magatartása miatt, vegyék magokra a felelősséget azok, kik ezt okozzák s végül csak azon való csodálkozásunknak adunk kifejezést, hogy a Lajthántuli ministerium mind eddig elő, egy szóval sem oltalmazva eddigi álláspontját szemben azokkal, kik nem irtóznának végső szakadásra vinni a dolgokat.

— **A képviselőház** igazságügyi bizottsága jun. 18-ikán d. u. 5 órakor tartott ülésében folytatta a curiának a képviselőválasztási ügyekben való biráskodásáról szóló tvjavaslat tárgyalását.

A 19. §-nál hosszabb vita folytatott azon kérdés felett, vajjon a választás ellen intézett kérvényeknél a ház, vagy a curia birálja-e meg azt, megfelelnek-e azok a megszabott alábbi kellékeknek.

Hammersberg és Chorin annak kimondását inditványozzák, hogy a kérvényeket alaki szempontból is a curia birálja meg.

Perczel miniszter és Horváth L. ez inditvány ellen nyilatkoztak, s a bizottság szavazás utján mellőzte azt, kimondván, hogy a kérvényeket alaki tekintetben a képviselőház birálja meg, s ennek módozatait a házszabályok határozzák meg. —

A 20—27. §§-ok, melyek a választási vizsgálatról szólanak, érdemleges módositás nélkül fogadtatván el, az ülés véget ért.

A háboru.

A román kormány legujabb jegyzéke.

A „Times“ ujabban érkezett számában Cogolniceanu külügyminiszternek egy ujabb jegyzékét találjuk, mely sejteni engedi, hogy a háboru végén minő követelésekkel fog a bukaresti kormány előállni. A jegyzék Románia ügyvivőihez van intézve, jun. 8-áról kelt és a következőket tartalmazza:

„A katonai és polgári hatóságok majdnem naponkint kapnak jelentéseket a rablásokról és kegyetlenségekről, melyeket a basi-bozukok és cserkeszek elkövettek, kik átkelnek a Dunán, elkerülik a román őrőket, és kirabolják falvaink és tanyáink védtelen parasztjait és kereskedőit. A bukaresti napilapok közzéteszik e kihágások részleteit, melyek sokkal visszataszitóbbak, semhogy ezen okmányban egész terjedelmükben közzétehetnők; de tekintettel a kárpótlási igényekre, melyekkel valamikor elő fogunk állni, miniszteriumom naplóiban goudosan feljegyeztettem mindazon tényeket, melyek e rablásokkal összefüggésben állnak; a mellékelt jegyzékben felsorolok néhány tényt. Ön, uram, ismeri Duna határunk természetét; tudja, miszerint őrállomásokat oly sűrűen nem birunk ott felállitani, hogy a rablók betöréseit meggátolhatnók. A román hadsereg hadilábon áll, de tartózkodik minden támadó actiotól: de kész megvédeni hazáját a török hadsereg támadásai ellen; a hol megtámadnak bennünket, ott mi is támadunk. De nem tartjuk a becsülettel és humánitással megegyeztethetőnek, hogy e rablásokat hasonló tettekkel toroljuk vissza, mert nem sujtanánk mást, csak Bolgárország ártatlan lakosságát, mely az ottoman hadsereg zsarnoki önkényétől ugy is sokat szenvedett már. De ha ez állapot tovább tart, akkor tán kénytelenek leszünk felhagyni tartózkodó magatartásunkkal, visszatorlási kisérleteket kellend tennünk a Duna tulsó partján. Mindig azon vágy töltött el bennünket, hogy lehetőleg csökkentsük a Törökország és Románia közti összeütközés hatásait; kötelességünknek tartjuk tehát első sorban a nagyhatalmak figyelmébe ajánlani ez ügyet, remélve, hogy a nagyhatalmak latba vetendik a portánál befolyásukat oly irányban, hogy ez a dunamenti háborut szoritsa a legitim hadviselés korlátai közé, melyeket Európa összes müvelt népei elfogadtak. Nagy fontossággal bir ránk nézve, hogy az európai kormányok errről hitelesen legyenek értesülve, hogy aztán kellően becsülhessék meg a különbséget a románok magaviselete és a törökök menthetetlen harczmódja közt“.

A harcztérről kevés hir.

A montenegróiak a Duga-szorosban szenvedett vereségek után kénytelenek voltak otthagyni kedvező positiojukat és visszavonulni Osztrogba, a hova a hős Nikita visszavonult főhadiszállásáról.

Most Osztrogból küldik szét a csufosan meglakolt montenegrói hősök hazug táviratait. Innét tavirják azt a badarságot, hogy Spuz táján öt montenegrói zászlóalj megvert 10,000 törököt és 2000-et megölt. A második távirat váriálja azt a hazugságot, vagy is szépitgetést, hogy a montenegróiak szivességből megengedték Szulejman pasának, hogy 3000 lovon élelmet szállitson Niksicsbe. A harmadik szintén Osztrogból 17-ikről kelt távirat pedig azt mondja, hogy Mehemed Ali pasának 13,000 emberét megverték a montenegróiak, behatoltak török területre és ott több falut felperzseltek.

Milán helyzete.

Milán utazása Plojestibe még mindig foglalkoztatja a politikai köröket. Egy szt.-pétervári levelező azt hiszi, hogy Oroszország nem fogja visszafogadni kegyelmébe Szerbiát. Milán fejedelem, ki a mult évben tovaragadtatta magát az omladinista áramlattal, alaposan elrontotta viszonyait a pétervári udvarral, s már régóta érezte annak szükségét, hogy trónutódja keresztatyával az ő igen megváltozott viszonyait ujból megerősitse. Erre alkalmat nyujtott a czárnak Plojestibe érkezése. Petronyevics bukaresti szerb képviselő, fáradozott abban, hogy az engedélyt a fejedelem utazására megnyerje. Nem kevés fáradságba került a czár kedvetlenségét annyira megenyhiteni, hogy a kérelmet egyszerűen vissza nem utasitotta. A szerb semlegesség tehát Milán utazása daczára, biztositottnak tekinthető. Risztics azért utazott vele, hogy mult évi politikáját igazolja Gorcsakoff előtt.

Igy szól a pétervári levelező és hivatkozik azonkivül Szerbia készületlenségére és megrongált pénzügyére.

Majd meglátjuk mit mondanak a tények.

Az orosz felvonulás.

Az orosz sereg felvonulása, bukaresti hirek szerint, nehány nap mulva be lesz fejezve. Ennek folytán szaporodnak is a jelek, melyek azt mutatják, hogy az oroszok legközelebb megkisérlik az átkelést a Dunán. A part hosszában lakó parasztok, a kik a törökökkel rokonszenveznek, kényszerittettek az ország belsejébe vonulni, nehogy valahogy alkalmat találjanak jelt adni a törököknek az oroszok készülődéseiről.

A görögök.

Atheni hirek szerint a hadi párt Görögországban egyre növekszik. Az atheni egyetem hallgatói „egyetemi phalanx“ czimmel egyletet alakitottak, mely azon működik, hogy a lakosság békés érzelmü részét, de főleg a békepárt kiválóbb embereit megfélemlitse. A „phalanx“ egy bizottsága Trikupist, az ismert politikust és minisztert is meglátogatta s az egylet nevében, mely mint a szónok mondá a nemzet véleményét fejezi ki, felhivta őt, hogy a kamrában a háboru javára szavazzon. Trikupis azt felelte, hogy ő Athen város követe s csak választóinak tartozik tetteiről számadással. Erre a küldöttség azzal fenyegetőzött. hogy Trikupis, ha a nemzet akarata ellenére fog szavazni, az áruló büntetésében fog részesülni.

Oroszország és Angolország.

Az angol felsőház junius 15-iki ülésében lord Stanley szóba hozta azon okmánygyüjteményt, melyet az angol kormány az oroszországi görög-katholikusok üldöztetéséről közrebocsátott.

Lord Houghton amaz okmányok közzétételét kissé szokatlannak találja. Oroszország belkormányzati ügyeire vanatkoznak azok, közzétételük az orosz kormány iránti barátságtalan, udvariatlan érzületről tanuskodik. Az angol kormánynak nincs joga beavatkozni a viszályba, mely az orosz kormány és ennek alattvalói közt fenforog. Hiszi is, hogy a kormány önként nem tette volna közzé az okmányokat; minthogy azonban a felsőház egy független tagja követelte e közzétételt, a kormány nem tagadhatta meg a követelt felvilágositásokat, mikor egy más hatalom tetteiről oly részleteket tett közzé, melyek jelentékeny befolyást gyakoroltak Angolország és tán az egész világ sorsára.

A kormány helyesen tette, hogy akkor, midőn egy ország vallási viszályai oly általános izgatottságot keltettek, föltüntette a kérdés másik oldalát is. Különben ugy hiszi, hogy a kérdéses üldözéseket az orosz kormány nem önkényből, hanem az orosz nép szellemében, beleegyezésével eszközölte és ezzel azt érte el, hogy még Spanyolországban is a törökök győzelméért imádkoznak.

Ripon marquis felháborodását fejezi ki az orosz kormány magatartása felett, de arra utal, hogy Angolország egészen másnemü viszonyban van Oroszországgal, mint Törökországgal.

Lord Fortescue a török és orosz üldözések közt nem talál különbséget.

Derby azután, mint már táviratilag jelezve volt, kifejtette, hogy ő az okmányokat felszólitás folytán tette közzé. De az üldözések tárgyában remonstratiót nem intézhetett Szent-Pétervárra. Konstantinápolyban tehette, mert Angolország garantirozta Törökország integritását és épen akkor a porta javára közvetitett. Különben a remonstrationak nem is lett volna gyakorlati eredménye.

A kérdés ezzel el volt intézve.

Táviratok.

London, jun. 19. A Reuter ügynökség 18-ról jelenti Ruscsukból: A mult éjjel a Duna tulsó partján erősebb orosz csapattestek nagyobb mozgalmat vettek észre; a csapatok Gyurgyevóból a Slabostia folyó irányában fölfelé nyomultak előre. A mozgalom este hét órakor kezdődött és éjfélig tartott.

London, jun. 19. Az alsóház tegnapi ülésében a tengerészeti minister megczáfolta a nyugtalanitó nyilatkozatokat az „Inflexible“ mintájára épitett pánczélos hajókról s azt mondá: Anglia a torpedók készitésében messze megelőzi a többi országokat; Angliának nincs szándéka sok torpedócsónakot készitení, mert azok tengeren hasznavehetetlenek.

Bukarest, jun. 18. Rozetti kamraelnök leköszönt, minthogy nem ért többé egyet a kamra elveivel és eljárásával. A lemondás egyhangulag visszautasittatott. Rozetti azonban ragaszkodik hozzá, de mégis azt hiszik, hogy el fog tőle állani.

London, jun. 18. Az alsóházban a tengerészeti minister kijelenti, hogy Hobart pasa az angol tisztikar névsorából kitöröltetett.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

LA ROCHE GRÓF.

Regény.

IRTA:

SAND GEORGE.

Második rész.

XVI.

(Folytatás).

E nemes és hatalmas külsejü ódon épület, lábainál, mintegy térdelni látszanak a szerény faluczka egyszerü házai, és e falu körül, melyet hajdan a kolostorhoz tartozó jobbágyság és munkások laktak, a meddig a szem elláthatott, el a hullámzatos hegységek végtelenéig, sürü rengeteg erdők terültek el, mind csupa tölgy és bükk, mi a tájnak szomoru ünnepélyes szinezetet kölcsönzött.

Szivem sajátságosan elszorult, e nagy rengeteg erdők megpillantásánál, hol anynyiszor haladtam át, midőn Belevne-be mentem. A fák még nagyobbak s sürübbek lettek távollétem alatt, de azért mégis helyet adtak néhol, az üde pázsinttal benőtt tisztásoknak szétnyiltak a kedves kis rejtett ösvények számára, melyek finom fövénynyel ellepve, szeszélyesen kigyódznak tova, a rejtett forrásokhoz, vagy lankásan haladnak fel a magaslatokig, honnét beláthatni az Auvergne és Velay mélyen fekvő völgyeit, s fénynyel boritott hegyoldalait.

Nem akarván magam megmutatni a falu lakóinak, kikerültem a templom környékét s kelet felé folytattam utamat. Reméltem, hogy találkozni fogok az Issoire felől jövő gyorskocsival. Az éj nagyon csipős hideg volt; az éghajlat itt e magosan fekvő helyeken egyike a legszigorubbaknak Francziaországban. A nyár ritkán tart ott tovább két hónapnál, a tavasz pedig borzasztó zord. Azért jó sebesen haladtam, hogy kissé felmelegedjem, s reméltem mihamarább elérni egy parasztkunyhóhoz, melyre emlékezni véltem, hogy vadászatok alkalmával betértem oda étkezni. Majd meghaltam éhen, s az álomnak is nagy szükségét kezdtem érezni.

De egy nem régen levágott erdő rész, melyen lehetlen volt áthatolnom, visszafordulásra kénytetett, s e miatt nagy kerülőt kellett tennem. Mentem még egy jó fél órát, de a kimerültség erőt vett rajtam, meg kelle állapodnom. Az utat merőben elvesztettem volt. Ekkor egy tehéncsorda kolompjának hangjai ütötték meg távolról füleimet s arra felé intéztem lépteimet. A gyermek, ki a teheneket őrizte, annyira megijedt nagy szakállamtól, hogy futásnak eredt, hátra hagyva kis vászon tarisznyáját, melyben egy kenyeret s egy kis fa szilkét találtam. A kenyeret kezemhez vettem, s egy öt frankost tettem helyébe.

A tehenek engedték megfejetni magukat a szilkébe s miután kielégitettem éhemet, lecsilapitám szomjamat, kerestem egy jó rejtett helyet, hova ledüljek pihenni, mert sietősebb volt nekem most aludni, mint megtudni, hogy hol vagyok,

Nagyon mélyen és felségesen aludtam. Midőn felébredtem, a tehénpásztor tarisnyája s a tehéncsorda el voltak tünve. A gyermek, mikor visszatért utánok, talán észre sem vette jelenlétemet. Biztattam magam, hogy segitség nélkül, magam erején is kitalálok majd az igazi utra s utnak indultam ujra, gondolva, hisz ugy is tudok már vadak módjára élni, miután oly édesdeden aludtam a kopasz földön, szabad ég alatt, mig auvergné-i lakásom puha dunyhái s nehéz selyem ágyfüggönyei nehéz lidércznyomást idéztek elő.

Elindultam egy ösvényen, melyről azt véltem, hogy a régi kolostorhoz fog visszavezetni, de még jobban eltévedtem. Lehetlen volt valamely tisztásra akadnom, s egy órai barangolás után, a tölgy és bükkök árnya alatt, sudar ég felé meredő fenyőerdőbeu találtam magamat. Miután mind feljebb-feljebb haladtam volt, hogy inkább szétnézhessek a vidéken, cseppet sem csodálkoztam, hogy egyszerre szálas fenyvesbe jutottam, hol e magas, fellegekkel barátkozó fák nőnek s a nyirkos hegyi szelek tanyáznak.

Miutáu semmi kilátás nem nyilt előttem a távolba, nem birtam tájékozni magam, de ugy véltem, hegy „Remetelak“ felé közeledem.

Kezdtem tehát ismét lehaladni a hegyen, de alig tettem néhány lépést, a más oldalon nyirfákat találtam körültem s ekkor már nem lehete többé kétkednem a felől, hogy mily irány felé haladok. Egyenesen Arlencnak, azaz Bellevuenek tartottam.

Csakugyan alig tiz percz mulva megpillantottam a hegy alatt elkanyargó határutat, a mint fokozatosan alább-alább vezet az Auvengne mély völgyeibe s a messzi távolban vész el.

— Nem, nem akarom, hogy ez a sors njjmutatása legyen, gondoltam boszusan. Lemegyek egész az útig s ott balra fogok térni.

Leérkezve az utra, a légmérsék gyors változását éreztem s egészen megizzadva, leültem egy kis forrás mellé, mely a sziklából csörgedezett ki. Felismertem a forrást, a környezetet s még egyes köveket is az úton. De mégis nagyobb bizonyosság kedvéért félve, hogy ismét csak a képzelet üzi velem játékát, kérdést intéztem egy arra menő földmiveshez.

— Igen, az az Arlánc felé vezető ut — válaszolt ez, — egyenes irányban haladva, csakhamar eléri ön a bellevuei kastélyt; de ha oda szándékozik, jelenthetem, hogy ott senkit sem fog találni. Legalább az uraságok ma reggel mind elmentek Issoireba.

Ekkor ugy vélekedtem magamban, hogy ha Butlerék Issoireban vannak, akkor nekem Arlanc felé kell venni utamat, hogy kikerüljek minden esetleg felmerülhető alkalmat, egy kellemetlen találkozásra. Elindultam tehát Bellevue felé, reá szánva magam, hogy a park hosszában haladok s smég a kapu előtt is elmegyek.

A bellevuei park a legszebb természetalkotta kertek egyike, melyeket valaha láttam. Sokkal inkább a természet müve, mint az embereké s mégis tulajdonképen Butler úr, vagy jobban mondva, Love hozta létre, a mennyiben ő választotta ki a kastélyt környező birtokból s alakittatta át sétatérré.

A mint már mondtam volt, a kerités körülte inkább csak határul, mint korlátul szolgált s a szemet sehol nem gátolta, vagy boszantotta magas kőfalak látása.

Lassan közeledtem felé, átszöktem az út sánczán s félrehajtva a sürü bozót ágait, beléptem. Oly dolgot követtem el, mit a környék egyik lakója sem tett volna meg, mert azt meg lehet jegyezni, hogy a más földbirtoka sehol nincs oly biztosságban s tiszteletben tartva, mint a hol nem őrzi azt semminemü kerités vagy zár. A regényes fekvésü Livagneban oly becses és ritka a termőföld, hogy azok területéből egy tenyérnyit is kár volna elveszitení, azért nem is láthatni ott sem keritést, sem sövényzetet sehol; és a gazdag aratás hiánytalan bősége elég bizonyiték a szegény lakosság becsületessége mellett.

Annyira megszabadulva éreztem magamat régi terveim behatásától, hogy most először szemléltem „Love-Park“-ot, nyugodt, müértő tekintettel. Egybehasonlitottam e kedves fekvésü, mosolygó helyet más nagyobb kilátást nyujtó, nagyobbszerüen berendezett kertekkel s meglepett, hogy miután csaknem körüljártam a világot, Francziaország e kis rejtett helyecskéjét, most oly költőinek, elragadóan szépnek, sőt vad regényességben meghatónak találom, melynek varázsát semmi más emlék vagy összehasonlitás nem képes eltörülni lelkemből.

És nem tudom, ez üdén zöldelő pázsint, e dúslombozatu fák, e bájos összhang, a néma csend, a füszeres tavaszi lég, miért juttatták eszembe Love-ot, első ifjusága virágában, a mint oly ártatlanul, oly megható bájjal tekintett reám, de ekkor felvetve szemeimet az előttem háromszorosan egymásfölé emelkedő büszke hegyek kiálló sziklacsucsaira, melyek a zöld lombtól félig elfedve, csak itt-ott csillámlottak ki s emelték fel időrongált homlokukat, ezt mondtam magamban: igy fedez nála is a báj és ifju üdeség megközelithetlen, kemény kőszivet.

(Foly. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bukarest, jun. 19. A törökök Macsinnál erős sánczokat hánytak, hogy az orosz sereg átkelését megakadályozzák.

Bécs, junius 19. A „Pol. Corr“ egy táviratot tesz közzé Athenből, folyó hó 19-ről keltezve, mely jelenti, hogy az osztrák-magyar nagykövet, gróf Bellinghausen meghalt. Egy bukaresti távirat jelenti folyó hó 19-ről: A tárgyalások egy állandó román orosz alliance létesitése tárgyában folyton tartanak. Minden symptomák arra hagynak következtetni, hogy a háborus operatiók legközelebb egész erélylyel fognak folytattatni.

Bukarest. jun. 19. A lapokban elterjedt ama hir, mintha Don Carlos felajánlotta volna szolgálatát a czárnak, alaptalan.

Bécs, jun. 19. A „Deutsche Zeitung“ budapesti távirata szerint az orosz hadseregben kiütött a kolera. A „N. fr. Presse“ bukaresti távirata szerint az egyptomi szembetegség terjed a hadseregben.

Bécs, jun. 19. A „N. W. Tagblatt“ jelenti Berlinből, hogy hir szerint az orosz és a török hadsereg első összeütközése után a konstantinápolyi német nagykövet békeközvetitést kisért meg. A részletek iránt a berlini cabinet és a porta Gorcsakoff beleegyezése mellett már meg egyeztek. A béke alapját Örményország egy részének átengedése Oroszország részére, továbbá Bosznia, Bolgárország és Herczegovina önállósitása fogja képezni, de az utóbbiak nem fognak elszakittatni a török államtól.

A képviselőházból.

— Junius 19. —

A ház mai ülésén a párisi világkiállitáson való résztvétel iránti törvényjavaslatot tárgyalta, melylyel szemben Zsedényi külön véleményt nyujtott be. Hegedüs Sándor előadó ajánlta a javaslatot. Meglehet ugymond, hogy a kiállitások nem érték el czéljokat, mégis tagadhatlan azok kulturális és politikai haszna, kétségtelenül, ha föl tudnók használni az ott könnyen szerezhető tapasztalatokat, még közvetlenebb lenne a nyereség, mely a kiállitásokból a nemzetekre háramlik. Utána Zsedényi emelt szót külön-véleményének indokolására. Hivatkozik a statistikára, menynyivel nagyobb lett kivitelünk az ipar és kereskedelem bármelyik ágában aióta kiállitáeokra költünk!! Takarékossághoz kellene végre fognunk, pedig most is ugy áll a dolog, hogy e 150,000 frtot utóbb majd póthitellel fogják növelni. Ez okból nem szavaz meg semmit.

Azután Ráth Károly szólt a javaslat mellett. Elismeri, hogy a kiállitásoknak nincs meg a remélt közvetlen haszna, de absolute gyümölcstelennek még sem mondhatni. Zsedényi eredményt kiván a legközelebbi kiállitástól, pedig ily rövid idő alatt az eredmény nem is mutatkozhatik. S nem is arról van szó, hogy a kiállitások költségét az állam viselje; az, amit e czélra az államtól kérnek, csekélység ahhoz képest, amit egyesek költenek. Aztán kénytelenek is vagyunk vele, hogy a kiállitásról el ne maradjunk, mert ez elmaradás rosz hirbe hozná iparunkat s leszorulnánk a versenyről.

Trefort miniszter kijelenti, hpgy a javaslat tárgyalásának késlekedését a husvéti szünnapok okozták, másrészt pedig igérte, hogy gondja lesz rá, hogy a kiállitáson állami önállóságunk kitüntetve legyen. Tomcsányi azért nem fogadhatja el a javaslatot, mert a bécsi kiállitásról még nincsenek elöterjesztve a számadások s nem tudhatni mire mennyi fordittatott. Korizmics a javaslat mellett emel szót s hangsulyozza, hogy számokkal nem mutatható ugyan ki a kiállitások haszna, de jelentkezik a müizlés fejlődésében, az ipar lendülésében, kivitelünk növekedésében s azt hiszi, lehet ott tanulni a magyar iparosnak sokat, csak akarjon. Helfy fényüzésnek tartja az egész kiállitást, s ez esetben pedig tüntetésből a jelenlegi kormány ellen, nem akar részt venni a párisi kiállitásban. Erre Trefort megjegyzi, hogy a kormányok politikai irányának a nemzetgazdasági mozgalmakhoz semmi köze. Tarnóczy a javaslatot támogatja. Paczolay János szintén a javaslat ellenzői sorában foglal állást.

Tisza László Paczolay érveit czáfolja meg. Bujanovics pedig meg van győzve Zsedényi argumentumai által s nem szavazza meg a kiállitási költséget.

Eddig tartott az általános vita, többen nem kivántak a javaslathoz szólni, mely aztán elfogadtatott.

A részletes tárgyalás folyamán Ráth Károly ajánlott az 1. §-nál módositványt, mely az előadó és Szapáry Gyula gróf ellenzése után nem fogadtatott el. A többi szakaszok aztán vita nélkül elfogadtattak.

Azután a honvédorvosi tisztikar ujjászervezéséről szóló törvényjavaslat fogadtatott el minden vita nélkül, s ezzel az ülés 12 órakor véget ért.

Manasses Dániel kihallgatása a Petőfi-ügyben.

Junius 20. Délután.

Megjelenik:

Székely István m. k. távirda tiszt Kolozsvártt m. kis-kapusi illetőségü, és a következő nyilatkozatot kivánja jegyzőkönyvre adni:

Azon általános érdeklődés folytán, a mely Manasses Dániel Petőfi Sándorra vonatkozó vallomásai alapján Kolozsvártt méltán keletkezett, értésemre esett, hogy a nevezett a mezyeházánál kihallgattatik. Egyuttal a nevezett személy leirása bennem azon gyanut ébresztette, hogy egy általam régóta tudott csalás elkövetésében részes egyént fogok nevezettben felösmerhetni, a mi ha valónak bizonyul, előterjesztendem az általam tudott körülményeket. A kihallgatási teremben megjelenvén, azonnal felösmertem Manasses Dánielben a sejtett egyént, azért kérem következő nyilatkozatomat jegyzőkönyvre venni:

Én 1869 óta lakom Kolozsvártt, mely evben a m. k. távirdánál nyertem alkalmazást. 1870 telén vagy 1871 elején édes apámtól egy levelet kaptam, a melyben ujságul irja, hogy Czika Gyuri, a ki állitása szerint 1859-ben Törökországban megsebesült, haza került. Atyám részletesen leirta, hogy a nevezett megjelent édes anyja házánál, és magát megösmertetni igyekezvén, az atyjokról maradt birtokból részt kért. A kételkedő 2 fiu- és 1 leánytestvér, nem különben az anya kétséget táplálváu, többféle próbáknak vetették alá. Igy kérdést tettek, hogy midőn katonának elvitték, anyjának hány ökre volt? A kérdett megmondta, hogy 2, és azt is tudta, hogy az egyiknek fájt a lába, mert az ekevasba lépett. Megjegyzem, hogy a családban egy hasonnevü fiu csakugyan volt, de az a katonaságtól nyert értesités szerint az 1859-ki háboruban elesett. Az azonosság kideritése czéljából felszólitották a megjelentet, hogy a határon mutassa meg a család tulajdonát képező szántóföldeket és réteket, és az illető teljes hibátlansággal mutatta ki, ugy a szántókat, mind a kaszálókat. Sőt egy további kérdésre azt is a valósághoz hiven tudta előadni, hogy midőn katonának elvitték, az őtet kikisérő rokonok és családtagok egy kulacs bort vittek magukkal, (és a kulacs épen olyan helyt lévén a szobában, hogy könnyen megláthatta, azt mint a kiséretnél használt kulacsot jelölte meg,) melyet a kis hidnál elejtvén, a bor belőle kifolyt. Erre a leánytestvér teljes hitelt adva, a megjelentet testvérének fogadta és kijelentette, hogy a részére jutott birtokrészből a hazatért testvért illető részt hajlandó kiadni, sőt az osztályig magához is vette. Anyja eleget mondta, hogy az ő Gyuri fia nagyobb volt, de a csaló kitudta beszélni, és sebülése és betegségének tulajdonitotta, hogy összeesett és kisebb lett. 1871 őszén szüleim látogatása végett haza menvén én is találkoztam a hazakerült Czika Györgygyel, a ki sok mindenféle dolgot tudott beszélni hadi életéről, törökül is megtanult, a mit nehány értetlen és ösmeretlen szóval kivánt igazolni.

Később, 1873 elején egy alhalommal hivatalszobámból valaki kihivatván, a megjelent Czika György volt azt állitván, hogy már korábban B.-Hunyadra valami bivalokat adván el, azok árát felvenni ott járt, de az illetőnek most sem lévén pénze, most ő is pénz nélkül van, és kért, hogy adnék neki 4 frt útiköltséget.

Magam is mindig kételkedvén az illető azonosságán, pénzt neki nem adtam, de megvendégeltem. Kevéssel ezután levelet leirván atyámnak, abban e körülményt megemlitém, ugy azt is, hogy Czika Gyuritól egy levelet küldtem volt neki. Atyám válaszában arról értesitett, hogy levelemet Czika Gy. nem adta át, és jól tettem, hogy pénzt nem adtam neki, mert a nevezettnek soha bivala nem volt és pénzem oda veszett volna.

Alig 6 hét mulva atyám egy ujabb levelében arról értesitett, hogy az állitólagos Czika Gy. megsejtvén, hogy egyik fiutestvére Szebenbe ment, a katonaságnál csalhatatlan bizonyitványt szerezni igazi testvére elestéről, az ál Czika György M.-Kis-Kapusról megszökött, és az óta vissza sem tért.

A nyilatkozattevőhöz alispán azon kérdést intézi, hogy bizik-é emlékező tehetségében, és nem tart-é attól, hogy a személy azonosságában téved?

Mire nyilatkozattevő úr kijelenti, hogy azonnal reá ösmert, a mint meglátta, sőt hangja is teljesen ösmerősnek tetszik előtte. De ha mind ennek daczára tévedne, a mit nem hisz, egy szembesité az illető k.-kapusi érintett egyénekkel, képes lesz minden gyanut eloszlatni.

E kihallgatás után Manasses Dániel elővezettetvén, felhivatott adja elő Szamosfalváról lett eltávozását és az azutáni körülményeket?

Szamosfalván a fogadóban meghálva, másnap folytattam utamat Mócs felé s oda az nap este meg is érkeztem. Másnap reggel jelentettem magamat a csendőrségnél s tőlök a már beadott irást kaptam. Ugyanakkor a csendőrök igazoló irást kértek tőlem s én a Velenczében kapott muszka irást előmutattam.

Két napot töltve Mócson, hazaindultam Alsó Szováthra, oda déltájt megérkezve, egyenesen az apám házához mentem s otthon csak a bátyám feleségét és menyét találtam, a többiek dolgozni voltak a mezőn, este hazakerülve, testvérbátyám a hogy meglátott, azonnal rám ösmert, de azért mégis megkérdezte, hogy elmenetelemkor hány ökrünk volt és én ugy ezt megtudtam mondani, mint másnap a szántóföldjeinket meg tudtam mutatni. Bátyámnak minden kétsége eloszolván, csak most a mult héten meg is osztoztunk. Részembe egy három vékás föld jutván és a teleknek egy harmadrésze. Lakni azonban bátyámnál lakom.

Alisp: A tegnapi nap azt állitotta ön, hogy taliánul is tud, hol tanulta e nyelvet?

— Sziberiában a bányában, a hol vagy kilenczig való olasz bánya-munkás is volt.

Alisp. Én azon meggyőződésben vagyok, hegy ön két nap óta folytonos valótlanságokat beszélt előttem, azért felszólitom, mondja meg valódi nevét és vallja be tévedését.

— Hit alatt merem állitani, hogy nevem Manasses Dániel s a miket mondtam, mind való.

Alisp. Nem mond igazat, mert itt van egy úr, ki önt 1871-ben Czika György név alatt ismerte. (A jelen levő Székely István úr felhivásra előlépvén, kérdezettnek személyébe mondja, hogy kérdezettet, mint Czika Györgyöt ismerte.)

— Határozottan állitja, hogy Czika Györgyről semmit sem tud s ő Manasses Dániel.

Alisp. Van itt még egy fiatal ember, a ki önt Ördöngös-Füzesen Máthé János név alatt ismerte. (Márkovics Sándor úr felhivásra előlépvén, szemébe mondja kérdezettnek, hogy vele a jelen év husvétján Ördöngös-Füzesen beszélt s állitólagos testvéreitől hallotta, hogy kihallgatott két karján tetovirozva van, az egyiken állitólag az ő, másikon az apja neve. Mit mond mindezekre?

— Hit alatt állitom, hogy az előttem álló fiatal urat sohasem láttam, vele sohasem beszéltem, Ördöngös-Fűzesen soha sem voltam.

Előlép kolozsvári vendégiőtulajdonos Nagy Nándor úr és kijelenti, hogy a kihallgatás alatt álló, állitólagos Manasses Dánielt ő szintén ösmeri és pedig onnan, hogy 1868-ban a nyilatkozó úr, mint munkavezető volt alkalmazva az akkor épitni kezdett keleti vasutnál, bátyja Nagy János, mint vállalkozó fel volt hatalmazva vasuti munkásokat szerezni, és e végből beutazván a Székelyföldet, onnan számos munkást hozott magával s azok között a kihallgatás alatt állót is, a kinek nevét akkor sem tudtam ugyan, de egész alakjára tisztán emlékezem. Azt is tudom, hogy őt Gyergyóból hozta magával; ott egy darabig mint kocsis volt alkalmazva, később, mint munkás az olaszok mellett. Mit mond mind erre?

— Én se kocsis, se vasuti munkás sohasem voltam.

A közönségből előlép Duha Gerő szamosujvári közjegyző úr s a következő nyilatkozatot adja jegyzőkönyvre:

A kikérdezés alatt álló egyén folyó év április havában megjelent irodámban, mint ördöngös-füzesi illetőségü Máthé János, nálam atyja hagyatéka letárgyalását sürgetvén, az ügy azonban nem lévén kezemben, tőlem eltávozott. (A kihallgatotthoz.) Mit mond ön erre?

— Ez már igaz, a mi igaz, igaz.

Ez azonban igy történt: Én a tavaszon elmentem Ördöngös-Fűzesre egy Manasses-ági rokon nénémhez, megtudva ottlétemet, egy Máthé családbeli leány hozzám jött és kérdezte, hogy nem ösmerem-e testvérét Máthé Jánost? Erre én nemmel felelvén, előadta, hogy otthon levő testvére elvette atyai hagyatékát, ő arra kér, hogy én magamat Máthé Jánosnak adva ki, segitsem birtokához jutni és ha kinyeri, ad nekem valamit. Én mint egy bolond, elfogadtam ajánlatát és ezért és igy voltam én az előttem álló tekintetes urnál.

— Ön ma egy alkalommal azt adta elő, hogy jelen év május 10-én érkezett egyenesen külföldi utjából Mócsra. Most ellenben kiderült, hogy már ápril hóban Szamosujvártt járt, sőt azon iként tett nyilatkozata ellenére, hogy Ördöngös-Füzesen soha sem járt, most önkényt bevallja, hogy igenis már ápril hóban járt Füzesen. Ezek után még egyszer felhivom, mondja meg valódi nevét és vallja be, hógy összes, Petőfi Sándorra vonatkozó vallomásai valótlanok?

— Nevem Manasses Dani, s most is azt állitom, hogy Petőfi Sándorral Sziberiában együtt voltam és vele beszéltem. A mi azt illeti, hogy áprilban Sz.-Ujvártt voltam, most már igazán bevallom, hogy én még mult évi októberben haza jöttem és a jelen év május haváig Ördöngös-Füzesen tartózkodtam Manasses János bátyámnál.

— Ha ön nem akarja igaz nevét bevallani, én még állitok ön elébe tanukat, a kik önt mint Máthé Jánost ismerik.

Ugyanis ön a jelen év május havában itt Kolozsvártt Máthé János név alatt, mint ördöngös-füzesi illetőségü le volt tartóztatva és meg volt büntetve. Igaz-é ez?

— Igaz nem tagadom, hogy május elején öt napra itt be voltam zárva Máthé János név alatt, mely nevet azért vettem fel, hogy rokonaimra szégyent ne hozzak elzáratásom által.

— Van-é még valami mondani valója?

— Egyéb nincs, mint hogy az óta, hogy fejemen sebet kaptam, eszem kissé meghibázott.

Ezzel a jegyzőkönyv bezáratott és aláiratott.

Gyarmathy Miklós.
Manasses Dániel.

Az Ál-Manasses vallomásaihoz.

Marosvàsárhely 1877. jun. 20.

Manasses f. hó 15-ki vallomásában azt állitja, hogy Kolozsvárig együtt jött cigányszentgyörgyi Szabó Istvánnal; s megvált tőle máj. 5-én. Cz.-Szt.-Györgyre útazva kikérdeztem Faragó Jánost, 50—60 év körüli férfit.

Faragó előadja, hogy a forradalom alatt eltünt a faluból három férfi; névszerint: Tánoszi Péter, Muraras János, Kömives György.

Ezek közül Tánoszi Péterrel találkoztak: Trombitás (most is élő m.-vásárhelyi oláh esperes) és Faragó Ilyés (kocsisuk volt Hosszu János), midőn az orláti határszélen egy orosz csapat átadta, mint foglyot — az oláhországi őrségnek. Trombitás kérte az orosz tisztet, hogy bocsássa szabadon Tánoszit, mert ez oláh. Azonban a muszka a kérelemnek helyet nem adott, s Tánoszi elszállittatott Bukurest felé. Többé semmi hir róla.

A faluban közelebbről megejtett hivatalos vizsgálat alkalmával — Faragó szerint — a szolgabiró Horváth Gábor után kérdezősködött, azonban ily nevü egyén csak 31 éves van és M.-Vásárhelytt asztalos legény; atyja pedig Horváth József Szikesen lakik.

Manasses azon állitása, hogy cigány-szentgyörgyi Szabó Istvánnal jött Kolozsvárig: elesik, mert Szabó nevü család csak a forradalom után származott nevezett helységbe.

A Tolnai Gábor csapatában szolgált cz.-szt.-györgyi Tordai János, Csukutzi János állitják, hogy Manasses Dániel nevü ember köztük soha sem volt.

Mint koronkai Vizi Ferenczről küldött tudósitásomban jeleztem, leggyorsabban az által lehetne véget vetni ennek a „Petőfi-legendának“, hogyha az eltünt Vizi rokonaival s nehány koronkai férfival szembesittetnék Manasses; kiben, ha az ál Vizi megállapitható: a Szovátából kiszivárgott rémes historiának is vége szakadna. — (Már vége szakadt. (Szerk.)

Czakó József.

Kivonat.

az osztrák birodalmi tanács által a közös kiadások hoz való járulás hányadának ujból megállapitására kiküldött deputátió Bécsben, 1877. junius 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

(Folytatás.)

Már az 1876. évben folytatott tárgyalásoknál is kétségtelennek jelenté ki a birodalmi tanácsban képviselt országok küldöttsége, hogy a vámjövedelmeknek a közös kiadások fedezésére forditása ez országok érdekeivel ellenkezik; ennek helyességét a tapasztalás azóta nagyon is megerősitette.

Az 1868—1875. években ugyanis a birodalmi tanácsban képviselt országokban a nyers vámjövedelmek 158.152,041, a magyar korona országaiban 24.910,162 forintot tettek, az arány tehát ez volt: több mint 86.$_3$ a 13.$_7$ %-nál kevesebbhez; a vámjövedék fölöslegei pedig ugyanazon időszakban 102.270,253 és 14 millió 450,206 frtra mentek, az ebből kitünő arány: a 87.$_6$ %-nál több a nem egészen 12.$_4$ %-hoz.

Mindenesetre lehettek tárgyak, melyek az osztrák vámhivataloknál megvámolva, a magyar korona országainak területére voltak szánva, s lehet, hogy ez eset talán gyakrabban megtörtént, mint megforditva. De az előadott arány oly tulzott, hogy döntő bizonyitékot szolgáltat a mellett, menynyire hátrányban vannak a birodalmi tanácsban képviselt országok a vám bevételek közössé nyilvánitásánál, mely tény különben általában ismeretes s magyar részről történt nyilatkozatok által is megerősittetett.

Ha tehát 1867-ben elfogadtatott, hogy a vámjövedék bevételei a közös ügyek költségeinek fedezésére forditassanak, és ha a vámbevételekből még csak némi paecipium iránti követelés sem emeltetett, melyet pedig mindenütt megállapitanak, hol több oly ország egyesül közös vámterületté, melyek vám alá eső árukban nem egyenlő szükséglettel birnak, akkor az első a szabad forgalom érdekében történt, s az utóbbi csak egy föltétel alatt maradt el, mely a szabad forgalom elvéből folyik, s azzal szükséges és elválaszthatatlan öszszefüggésben áll. Egyedül ez a föltétel teszi elviselhetővé, hogy a vámbevételek, bár a monarchia innenső fele aránytalanul viseli azok terheit, mégis egészben a közös ügyekre forditassanak. E feltétel abban áll, hogy az adóvisszatérítések, melyek megadóztatott tárgyaknak a közös vámvonalon átvitelekor eszközöltetnek, a vámok jövedelmeiből fedeztessenek.

Ez által lehetővé tétetik az adóviszszatéritéseknél az eljárás azon egyszerűsége, melyet a forgalom érdekei követelnek. Ha ugyanis a visszatérítést csak azon állami pénztár eszközölné, a melybe a visszatéritendő adó befolyt, akkor az eredetet igazoló bizonyitványok stb.-nek előteremtése elkerülhetetlen lenne.

De azon hátrány, mely a vámbevételeknek a szabad forgalom által követelt közös felhasználásából a monarchia innenső felére háramlik, a visszatéritések hasonló érdekből parancsolt eszközlése által legalább némileg enyhittetik.

Ha ugyanis a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok pénztári közegeinél 86.-69 % és a magyar korona országaiban levőknél 13.31 % fizettetett le az összes adóvisszatéritésekből: másrészt a vámbevételek is 86.3 %-ot tesznek az előbbieknél s 13.7 %-ot az utóbbiaknál, tehát egészen egyenlő százaléki arány forog fenn. Mindazonáltal nem szabad szem elől téveszteni, hogy a vámbevételek, melyekre vonatkozólag a birodalmi tanácsban képviselt országok tulterhelve tünnek föl, évenként átlag 22.882,775 frtot tesznek ki, mig a visszatéritések, melyek tekintetében az emlitett országok egyáltalán nem részesülnek azon tulterheltetést kiegyenlitő kedvezményben: évi átlag szerint csak 6.442,718 frtra rugnak.

Bizonyára szükséges és pénzügyi tekintetben mindkét félnek érdekében áll, az adótörvények czélszerű szabványai által elkerülni azon bajt, mely szerint az adóvisszatérités nagyobb összegben történik, mint az illető tárgy után tényleg lefizetett adó.

Már 1867-ben sem volt az iránt kétségben senki, hogy különösen a pálinka és czukoradó tekintetében fönálló törvények igen hiányosak, s az állam pénzügyi érdekeire nagy mértékben hátrányosak.

Azért jelentette ki már a vám- és kereskedelmi szövetség XI. czikke is, mely a közös ügyek költségeihez való járulást megállapitó törvénynyel egyidejüleg lépett életbe, hogy a két külügyminister által e czélra már megállapitott törvényjavaslatok mielőbb beterjesztessenek a két képviselőtestület elé alkotmányos tárgyalás végett.

A küldöttségnek nem feladata azt vizsgálni, hogy miért nem történt ez meg, és hogyan esett meg az, hogy az erre vonatkozó törvényhozás még ma is az 1867-iki állapotban van. De ebből csak az következik, hogy ama törvények reformja most már erélyesen foganatba veendő, nem pedig az, hogy a visszatérités költségeinek viselésére venatkozóiag megengedhető legyen a változtatás, oly változtatás, melynek eszközlésénél a föltétel elestével az is szükségképen elesik, a mi általa föltételezve volt, és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra nézve rögtön praecipium lenne igénybe veendő a vámtételekből.

Az adóvisszatéritéseken kivül a vámjövedelemből, mint eddig, továbbra is levonandók lesznek az adókezelési átalányok s pedig azon összegekben, a mint az 1869. évben „az adójövedelem költségeinek kölcsönös megállapitása tárgyában“ kötött megegyezés szerint a monarchia mindkét felére nézve mint szilárd évi járulékok (1.400,000 frt és 450,000 frt) megállapittatik. Ezen megegyezés hatálya névszerinti értelme szerint nincs bizonyos időre korlátozva, sőt inkább érvényesitendő addig, mig a vámjövedék közös jövedelemnek nyilvánittatik és azért hatékonyságát továbbra is mindaddig meg fogja tartani, ha és a mennyi időre ama közösség ismét ki fog mondatni.

Továbbá, midőn az 1867. évi megállapodások befejeztettek, „a vámtételek magassága és igy a vámjövedék közössé tételéből mindkét félre eső financziális érték is megismerhető volt, mert a vám- és kereskedelmi szerződés IV. czikke kimondta, hogy a vámtariffák mindkét ország területén teljes hatályban maradnak és csak a két törvényhozó testület közös megegyezése útján módosithatók.

Most a dolog másként áll. Mindkét fél kormánya részéről tett hivatalos nyilatkozatokból kiderült, hogy azok bizonyos czikkekre vonatkozó vámtételek jelentékeny emelését akarják javaslatba hozni. E tekintetben közelebbi részletek nem jöttek tudomásra, és ép még csak megközelitőleg is lehetetlen megitélni, minő befolyást fog gyakorolni a felemelés mindkét államfél tényleges hozzájárulására a közös ügyek költségeihez. Azért bizonyára nagyon helyén van azon föntartás, hogy ily emelések életbeléptetése esetén a vámoknak ez által okozott jövedelmi többlete tekintetében ujabb megállapodás tartassék fenn.

A mi végül a százalék-arány kitüntetését illeti, melynek alapján a monarchia mindkét része a közös kiadások fönmaradó részéhez hozzájárulni tartozni fog, — tudva van, hogy az 1867. évi alkudozások alkalmával e tekintetben mindkét küldöttség különböző alapelvekből vélt kiindulhatni.

A magyar regnicolaris küldöttség kulcsnak azon arányt vette, melyben a magyar korona országai az 1860—65. évi zárszámadási eredményeinek átlaga szerint a központi pénztárból fedezett államkiadásokhoz tényleg hozzájárultak.

Ellenben a birodalmi tanácsban képviselt országok küldöttségének végleges javaslata oda irányult, hogy az egyenes és közvetett adók átlagos tiszta jövedelme vétessék alapul, levonatván ebből az indirekt adókból a vám-jövedelmek és azon indirekt adók, melyek a monarchia mindkét felében nem egyenlő alapelvek szerint hajtatnak be, vagy a melyek mindkét állam-felet világosan egyenlőtlenül terhelik.

Ily levonandó adókul határoztattak: a helyi vámok, mértékhitelesitési illetékek, a fogyasztási adók zárt városokban, a söradó és ez utóbbi levonása következtében a boradó is. Mivel az utóbbi jövedelmek levonása után a direkt és indirekt adók tiszta jövedelme a birodalmi tanácsban képviselt országokban 68.96 százalék, és a magyar korona országaiban 31.04 %-nak mutatkozott, javaslatba hozatott a hozzájárulási aránynak 69 %, illetőleg 31 %-ban leendő megállapitása.

Most világos, hogy az arány, melyben a birodalmi tanácsban képviselt országok a magyar korona országaihoz képest az utóbbi évek folyamán a közös kiadásokhoz hozzájárultak, a küldöttség munkájához semmi támpontot sem nyujthat. —

1868. óta a hozzájárulás a quotaarány szerint történt és a megoldandó kérdés épen ab-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ban rejlik, ha vajjon és mi módon eszközölhető ez arány megváltoztatása.

Ellenben a dolog természeténél fogva az lesz a kérdés, hogy a két államfél anyagi képessége azon idő óta aránylag egyenlő maradt-e, vagy emelkedett-e az egyikben a másikénál nagyobb mértékben? Mert ha egyenlő maradt volna az anyagi képesség aránya, ugy — ha már azt a hozzájárulásra nézve mértékül veszszük fel, — nem lenne ok, miért ne maradjunk meg továbbra is az 1867-ben egy évtizedre megállapitott quota-meghatározás mellett; mig más esetben a jog és méltányosság ugy kivánják, hogy a quotát azon arányban módositsuk, a mely arányban az anyagi képesség módosult.

De egy ilyen egybehasonlitás feltételezi, hogy az egybehasonlitandó mennyiségek valósággal hasonnemüek, hogy tehát a jelen esetben azon kérdés merül fel, hogy minő arányban állnak egymással az 1868 és 1875. évek átlagában azon adók és illetékek tiszta jövedelmei, a melyeknek tiszta jövedelmei az 1860—64. évi átlag szerint ugy állnak egymáshoz, mint 68.96% áll a 31.04%-hoz.

Azért a kormány által közölt „Táblázatok a törvényesen megállapitandó, mindkét államfél részéről a közös államköltségekhez leendő hozzájárulás meghatározására," a küldöttség által e tekintetben nem használhatók és pedig nemcsak azért, mert — mint mindjárt ki fog tünni — az osztrák direkt adóknál olyan összegek vétettek fel, melyeket nem az osztrák állampénztárak részére szedtek fel, az indirekt adók közt meg olyanok, melyek nem indirekt adók, de a kincstári gyárak és termelő-hivatalok termékei után kivülről nyert bevételek, — hanem tenylegesen azért, mert külön természetű adatok felvétele következtében amaz egybehasonlitásra egyáltalában nem alkalmasak.

Azért a kormánytól további adatok kérettek és az egy táblázatot közölt, a mely a direkt adók nyers jövedelmét, az osztrák-magyar Lloyd jövedelmi adójának levonásával, továbbá az indirekt adók tiszta eredményét a bor- és sóradó, a zárt helyek fogyasztási adójának és a helyi vámoknak és mérték-hitelesitési dijaknak kizárásával tartalmazza.

Az osztrák-magyar Lloyd jövedelmi adóját, mely 1868. évtől 1875-ig összesen 1,317.318 frtot tett, azért kellene leszámitani, mert az ugyan az osztrák pénztáraknál fizettetik be, de mint közös bevétel, teljesen a közös pénzügyek javára számittatik fel.

Ezen táblázat szerint az emlitett jövedelmek 1868 évtől 1875-ig összesen igy alakultak:

Ausztriára nézve	1,636,061,218 frt.
Magyarországra	740.382,781 frt.
évi átlagban:	
Ausztriára nézve	204,507.652 frt.
Magyarországra	92,547.848 frt.
százalékokban:	
Ausztriára nézve	$68._{8449}$%
Magyarországra	$31._{1551}$%

De még e táblázat is javitásra szorul. A kormány közlése szerint ugyanis a Magyarországon és a külföldön 1868 évtől 1875-ig eladott dohány és dohánygyártmányok 11 mill. 912.692 frt jövedelmet hajtottak az innenső kezelésnek, és a külföldre, valamint Magyarországban eladott só után 7,014.706 forintot, összesen 18.927.398 forintot.

Ezen összeg levonása után eszerint Ausztriára esik az 1868—1875. évekre összevéve 1.617,133,820 frt, évi átlagban véve 202 mill. 141.728 frt, percentek szerint

Ausztriára	68·595%
Magyarországra	31·405%

Ezen adatok mindenesetre alkalmasok az összehasonlitásra azon mértéket nyujtani, mely fönnebb egyedül helyesnek kimutattatott. Mert, hogy az egyenes adóknál nem volt kitudható a tiszta jövedelem ugy, mint a közvetetteknél, annál kevésbé jöhet tekintetbe, mivel a lottonál, sónál, dohánynál a termelési és kezelési költségek rendkivüli nagy összegekre rugnak sok millió erejéig, melyek néha a tiszta jövedelmet is meghaladják, mig minden más adóknál és illetékeknél a behajtási költségek semmiféle arányban nem állanak az elért nagy adóösszeghez s mivel azonkivül az, a mi kiváltkép a lotto-, só és dohányjövedéknél a termelési, kezelési és fentartási költségekért az illető állami vállalatnak fizettetik, egyáltalán nem vétethetik adónak.

Ama számoknak nyomatékát tetemesen emeli még a vele összefüggő tények egész sorozata.

Ismeretes, hogy Ausztria azonnal, mihelyt a kiegyezési törvények életbe léptek, az általok elvállalt aránytalanúl nagy terhek miatt, kényszerülve volt az egyenes adók rendkivül messzeható fölemelését foganatositani. Az 1868. junius 26-iki törvény erejénél fogva ugyanis, még pedig visszaható erővel az 1868. január 1-től fogva lefolyt időtartamra fölemeltettek:

a földadó az ordináriuni egy tizenketted részével,

a házosztályadó egy negyeddel,

a kereseti adó három ötöddel,

a jövedelmi adó az ordinarium három ötödével.

Azonkivül 1868. julius 1-től fogva egy uj közvetlen adó hozatott be, névszerint a törvény értelmében házbéradó- mentességet élvező házak tiszta jövedelme utáni öt perczentes adó.

Mindezen adóemelések s uj adók hatásukat nyilvánitják ez egész időszak alatt 1868—1875-ig; szükségkép tehát lényegesen meg kellett volna változtatniok az 1867-ben kimutatott 69—31-hez való arányt, még pedig oly módon, hogy az első számnak tetemes fölemelését, a másodiknak pedig leszállitását kellett volna eszközölniök, ha a birodalmi tanácsban képviselt országok adóképessége csak azon arányban is növekedett volna, mint a magyar korona tartományaiban.

Mert Magyarországon új adók csak is a legutóbbi időkben hozattak be.

Azonban az uj adók legtöbbje be sem vonatott az összehasonlitásba, azok pedig, melyek bevonattak, magukba véve nem épen jelentékeny hatásukat csupán az összehasonlitásra szolgáló legutolsó esztendőben (1875,) nyilvánithatták.

Hogy azonban az egyenes adók tételeinek az 1868. év óta történő s a legvégső határig menő fölemelése Ausztriára nézve még sem eredményezhette a 69-nek 31-hez való aránynak fölemelését, még jelentékenyebbé válik a következő körülmény által:

Tudvalevő, hogy Ausztriában az 1868—75 közötti egész időszak alatt az adókivetésnél s behajtásnál a legnagyobb erély és szigor alkalmaztatott. Például szoljáljon erre nézve azon tény, hogy a földadó ez időszakra 293 millió 153,934 forinttal előirányoztatott, hogy azonban valósággal 293.964,165 frt, átlag véve tehát évenként 100 ezer forinttal több folyt be az előirányzott összegnél. — Mivel pedig az adótétel 1868-dik évi január 1-től fogva nem változott, uj adótárgyak a földadónál még sem merültek föl, sem pedig föl nem merülhettek, tehát ennélfogva e tényt csak azon körülmény magyarázhatja meg, hogy az elemi csapások alkalmával történő adóhalasztások sem engedélyeztettek azon magasságban, mint a melyben előirányozva voltak.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

(Az igazság érdekében.)

Beszterce, 1877. jun. 9.

T. szerkesztő úr!

A szebeni „Tageblatt" f. évi junius 16-iki 1056. számában egy roszakaratu minden alapot nélkülöző tendentiosus czikk jelent meg t. Fodor Gyula helybeli távirdatiszt ellen. Ezen czikknek Fodor Gyulára vonatkozó tételét, kétségbe vonhatlanul megdöntik az idezárt bizonylat aláirói, kik a helyszinén mint szemtanuk voltak jelen. Fodor Gyula távirdatiszt hét év óta szolgál Besztercén s ennyi év lefolyása alatt ellene sem elöljárói, sem a közönség részéről legkisebb panasz sem merült fel, sőt a mivelt közönség osztatlan tiszteletében részesült. A „Tageblatt" beszterczei tudósitója máskor járjon alaposabban utána annak, a mit toll alá vesz; ezuttal jegyezze meg magának, hogy valakit jó hirében, becsületében megölni nem becsületes ember mestersége. A „Tageblatt" t. szerk esztőjétől pedig elvárjuk, hogy ezen nyilatkozatnak lapja egyik legközelebbi számában helyet adand.

Beszterce, 1877. junius 19.

„Kelet" beszterczei levelezője.

Bizonyitvány.

Mi alólirottak, mint jelen volt szemtanuk, hitelesen bizonyitjuk, hogy T. Fodor Gyula távirdatiszt úr a f. hó 11-én bodoni járásbirósági irnok és Stuck műmalmi főmolnár között létrejött botrányos ügyben ártatlan; csak annyiban van érdekelve, mennyiben a harag fokozódását s az ügy tettlegeséggé fejlődését megakadályozni akarta, nevezetteket kibékitni igyekezvén.

E szerint a f. hó 16-iki 1056 számu „Tageblatt" Fodor urra vonatkozó közleménye roszakaratu rágalom.

Besztercze 1877. junius 19.

Minie Károly	Bató Károly, vendéglős.
Goldschmidt Adolf, oberkellner.	Jakób Hayde, kellner.

A másolat hiteléül,

Koos Ferencz.

Beszt. 1877. jun. 19.

A hosszu-aszói rabló-gyilkosság.

Balázsfalva, 1877. jun. 20.

Tekintetes szerkesztő úr!

Városunk e hó 19-én este 10 órakor egy iszonyu rabló-gyilkosság hirével lett felriasztva, mely az alig 1 és fél órányira fekvő Hosszu-Aszó helységében Deanu hires rablóbandája által lett elkövetve.

A rémhir hallatára a város azonnal talpon volt s mindenki a legnagyobb rémülettel sietett a város észak-keleti részére, várva a negyedóra mulva érkezendő vonattal jövő hireket.

Még a vonat megérkezése előtt több család könnyü szekeren menekülve, érkezett városunkba, kiknek elbeszélései az iszonyu hirt megerősitették.

A hirek hallatára városunk szolgabirája Tóth Miklós ur azonnal sürgönyözött a szomszédhatóságoknak, Nagy-Enyed-, K.-Fehérvár-, Tövis- és Medgyesre, felhiva azok figyelmét a környező veszélyre,*)

*) Városunkban csak két csendőr volt ez időben, kik azonnal a helyszinére küldettek.

Ezalatt jött Hosszuaszóról hozzám a megrenditő hir, hogy a köztiszteletben álló dúsgazdag Baruch Klärmant a rablók meggyilkolták és hogy családjának több tagja veszélyesen megsebesittetett s hogy sietve mennék a helyszinére orvosi segélyemmel.

Még be sem várva a virradatot, két óra után azonnal szekérre ültem s mintegy 4 óratájt a helyszinén volt alkalmam meggyőződni a szomoru valóról.

A szobában jajgató kiabálás, nyögések, szétzuzott ajtók darabjai, kiszórt ruhadarabok, a falakon lövések helyei, a padozaton vérfoltok, mind iszonyu jelei a rémes drámának, tárultak előmbe

Azonnal kihallgatva a háziakat és szomszédokat, elbeszéléseikből a tényállást a következőkben foglalhatom egybe:

Egynegyed 9 órakor (tehát világos nappal) együtt ült a család szokott estelije mellett, a külső ebédlőszobában, egy hosszu asztal mellett.

Szemben az ajtóval a háziur Baruch Klärman, körülötte derék fia Mendel, sógora Löbl és leánya, kik Károly-Fehérvárról jöttek a szülői házhoz látogatóba.

Vigan üldögéltek az asztal mellett, midőn hirtelen az ajtón két oláhruhába öltözött magas, izmos férfi lépett be felvont fegyverrel kezökben s azt egyenesen a háziúrra sütötték, ki azonnal összerogyott. Erre a rablók közül egyik a háziúr fejét a földön sarkával taposá össze, román nyelven ezt mondta örvendve: „Valahára kezembe kerültél!"

A család más két férfitagja erre a rablókra vetették magukat és sikerült azokat a szobából kieröszakolni, de az ajtóban ismét két czondrás rabló megragadá őket s Mendelt, ki kétségbeesve, küzdött a rablókkal, egy ütés földre terité, Klärman sógorát pedig Löblt, midőn az egyik rabló fegyverét megragadá álla alatt keresztülvágták egy éles késsel, de szerencsére nem halálosan, erre őt is a földre teriték és fejét, szemét és arczát csúful összerutiták ütéseikkel.

Mig a két férfi a rablókkal küzdött, azalatt Baruch Klärman leánya a szomszéd szobába menekült, s bezárta maga után a nehéz vassal boritott ajtót, s a két védő rekeszt is feltéve ijedtségében, minthogy az ablakon nem menekülhetett, az ágy alá rejtőzött. (Itt mellékesen felemlitem, hogy a házi asszony csak azáltal menekülhetett meg, hogy a rablók betörésekor nem volt a szobában, s meghallva a gyilkosságot, ideje volt elrejtőzni.)

Alig tette be azonban az ifju nő az ajtót, hangos káromlások és erős fejszeütések rengettették meg a sarkában, s alig negyed óra alatt az erős ajtó forgácsokban hevert.

A betört négy rabló e szavakkal rontott a szobába „Azt gondoltátok, hogy Deanu meghalt, nem halt meg, él, és eljött hogy kipusztitsa a zsidókat és magyarokat."

Ezzel keresni kezdették a leányt és a házi-asszonyt a szobában, ezt mondva: „hol vagytok zsidónék? gyere elé vén zsidóné!"

Klärman leányát az ágy alatt is keresték a rablók gyertyával, de azt, mivel erősen a falboz volt szorulva, nem láthatták.

Erre két rabló kiment, a külső szobából össze keresve a becsesebb dolgokat, feltörve az asztalokat és faszekrényeket, melyekből ruhanémüeket, kabátot, kalapokat, és egy kézi pénztárból **2000 frtot** vettek magukhoz.

A bennmaradt két rabló a Wertheimszekrény feltöréséhez fogott, fejszékkel iszonyuan döngetve a vastag ércz falat.

Az iszonyu erőnek engedett végre a szekrény külfala, s azon mintegy 2 - 3 cméternyi lyukat ütöttek már, de a belső fal még sértetlen volt, midőn hirtelen jön kivülről egy rabló e szavakkal: Kapitány úr meneküljünk, mert nincs több töltésünk.

Erre felhagyva a rablással, az udvar alsó részén levő sövény keritésen s a mellette folyó patakon át, az erdőbe menekültek.

Mig a rablók benn folytatták durva rablásukat, az alatt az utcza és udvar egész csatatér volt.

A rablók közül kettő az utczaajtóban, többen az utczán sorban foglaltak helyet, hevesen lődözve azokra, kiket az utczára lépni láttak, se szavakkal: ne közeledj, mert halál fia vagy, riasztották a lakosokat, kik megrémülve az iszonyu tüzeléstől, a közeli szőlőkben kerestek menedéket, vagy hagyták oda falujokat.

A kik bátrabbak voltak és a rablók felé igyekeztek jutni, azokat a lövések csakhamar futni kényszeriték.

Igy egy Demeter nevü csizmadia két czombján lett meglövve, egy Gutsné nevü asszony, ki a lövéseknek csak pusztán okát nézni jött ki házából, szintén két lövéssel fogadták, melyek közül az egyik lábába, másik vállába furódott; egy Pus Dénes nevü 23—24 éves erőteljes ifju futása közben 19 nagy serét által lett megsebesitve, melyek közül nehány a gerinczbe furódva, nagy valószinüséggel halálát okozandja.

A lakosság fegyver nélkül lévén nem állhatott ellen a rablóknak, kik revolver és hátultöltő puskáikból egyre szórták az öldöklő golyókat.

A felszedett töltények után itélve a rablók (mintegy 8—12 lehettek) 80—100 lövést tehettek.

A rablók elfutásuk perczében egy piszkos, fehér, testhez álló öltönyt hagytak hátra, mely fekete sujtással volt diszitve (oláhországi viselet) egy csikos zsákot egy fél kenyérrel és egy töltő veszőt hagytak hátra corpus delictik gyanánt, és egy névjegyet, Socite le truppe **) russie II. comp. Nr. 3. felirással. Ezenkivül nagymenyiségü kilőtt papirtöltényt 16 számmal jegyezve (lioni-gyár jelvényével) szinük különböző volt, kék zöld és barna, de mindannyi a Lefaucheux-method szerint készitve.

A szobában revolver töltényeket is találtunk, melyek igen nagy (12 m. m.) kaliberűek voltak, ennek nyomait mutatja a vasajtó melletti falon levő (alig két arasznyi területre lőtt) 4 golyólyuk; valószinüleg a házi úr is egy ily golyó áldozata lett, mely a mellcsont felső közepén befuródva, a nyaki gerinczoszlopba hatolt és azonnali halált okozott.

A rablók a háziak és szomszédok állitása szerint közép és magas termetü, de mindannyian derék vállas emberek voltak, piszkos, barna arczszinnel, czondra ruhába öltözve, széles karimáju kalap és kucsmával, övükben pisztolyok és késekkel.

Románul igen szépen beszélnek, de nem erdélyi, hanem romániai kiejtéssel, a köznép állitása szerint polákul is beszéltek, de általánosan a román nyelvet használták.

Általános vélemény szerint a gyilkosság személyes boszuval volt párosulva, mit bizonyit a rablóknak a háziakhoz intézett szavuk, melyeket idéztünk; és hogy a bünténytő egy oly egyén vezette, ki a ház titkaival ismeretes volt.

Szomoru példája közbiztonságunk gyenge alkotmányának!

Ezek után Tóth Miklós szolgabiró úr sürgönyileg felszólitatván a tényállásról, miután sem a helyszinén nem volt, sem hatáskörébe nem tartozik, (mert Hosszu-Aszó Küküllőmegyében van) engem kért fel közlésére, ki a helyszinén járva személyes meggyőződést szereztem a tényállásáról

teljes tisztelettel

Benedek Károly,
m. orvos.

**) innen egy szó maradt ki melynek eredetijét elfeledtem, de valami szabad jelentéssel, (talán liberté)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. junius 21.

— **A hivatalos lap** hozza: Vallás- és közoktatásügyi magyar ministerem előterjesztésére gróf Lónyay Menyhértnek a magyar tudományos akademia elnökévé, Csengery Antalnak pedig ezen akadsmia másodelnökévé lett megválasztását jóváhagyom. Kelt Bécsben, 1877. évi junius hó 9-én. Ferencz József, s. k. Trefort Ágoston, s. k.

— **Eljegyzés**. Dr. Góth Manó kolozsvári egyetemi tanársegéd tegnapelőtt jegyezte el Kiss Samu müveltlelkü kedves leányát, Gizellát.

— **Sáskajárás**. Valami német vándor szinesztrupp ütötte föl sátorfáját városunkban s julius és augusztusban valamely kertben tartandó „szinielőadásra" (?!) nyert a városi hatóságtól engedélyt. A sok nyomoruság után még csak ez a csapás volt hátra.

— **Zendülés**. Kolozsvármegye alispánjához ma egy szolgabirói jelentés érkezett, mely szerint Zentelke községében (B.-Hunyad mellett) a községiek fellázadtak, az engedelmességet megtagadták a hatóságtól, a községi elöljáróság nem akarja azokat végrehajtani; a szolgabiró pedig senkit sem kap a faluban, kikkel a felfüggesztett biró stb. helyét betöltse. Egy fél század katonaságot és csendőröket kér tehát segitségül a szolgabiró. A lázongás, mint értesülünk, a br. Jósika- és gr. Bánffy-család és a volt urbéres falusiak között folyó urbéri perből veszi kutforrását.

— **A helybeli** bányaigazgatósági tisztviselők hétfőn (jun. 25) az „Angol-királynő" cimü mulatókertben zártkörü majálist rendeznek. Mint halljuk, sokan készülnek részt venni az élvezettel kinálkozó mulatságon.

— **A Manasses** arczátlan hazugságainak és azoknak, kik először felhivták ez emberre a figyelmet, mégis van annyi érdemük, hogy egyfelől egy országos hitvány gazember alávaló csalását deritették ki, s igy elvágták a jómadár elől a további csalások útját. Másfelől meg azok az annyira fontos kérdések: ha vajjon Petőfi életben van-é még, továbbá ha nincs, hol és minő körülmények között hunyt el s végre ha vajjon vannak-é Szibériában magyar foglyok: ezek a kérdések valószinüleg ezúttal végleges megoldást fognak nyerni. A „Petőfi-társaság" már meg is tette ez irányban az első lépést, amennyiben ma (jun. 21). Budapesten értekezletet tartott az irói kör helyiségében. Az értekezlet célja megállapitni a módozatokat s meginditni a munkálkodást, mely társadalmi uton, ama fontos kérdések végleges kitisztázására vezethetne.

— **Ó-tordai** Somkereki Gábor, végzett orvostanhallgató, folyó hó 20-án estéli 9 órakor hosszantartó aszkor következtében meghalt. Temetése 22-én d. u. 6 órakor történik Szentgyörgyi Lajos ev. ref. néptanitó külmagyarutcai 66 szám lakásáról. Béke poraira!

— **Dévai levelezőnk irja**: Manasses vallomása folytán nyomozást tettünk az általa felemlitett Tóth Sándorra nézve, de fájdalom, itt senki sem tud róla. Egy ügyvéd emlékszik homályosan ilyen nevü honvédre, de ő se tudja, ide való volt-e. A törzscsaládok nem ismertek T. Sándor nevü honvédet, sőt más állásu egyént se Déván. Erre a pontra nézve tehát a M. vallomása csak zavart és kételyt támaszt.

— **Fogarasi** levelezőnk irja: A Romániába átszökött ifjak belátván, miként ott sem mind arany az a mi fénylik, kezdenek visszaszállingózni, a visszatértek között van egyik megyei irnok is, a ki saját kárán fogja immár megtanulhatni, miután hivatalából itéletesen elbocsájtatott hogy jobb a bizonyos barna kenyér a reménybeli fehér czipónál. E kis köj kirándulás hasznukra lehet az itthon maradtaknak, eleven szinekkel fogván amazok elbeszélni: hány hét a világ oda át a havasokon s milyen idylli az a kancsuka!

— **Gazdászati hir**. Egy pár napi esőzés — mint fogarasi levelezőnk irja — a déli havasokat derékig megtölté friss hóval, innen ered ez a jelenlegi zordon időjárás, mely az őszi kabátot ismét előkerestété; különben még eddig kárt nem okozott. □.

— **A hosszu-aszui** rablóhadjárat részletes leirását fennebb adjuk. Itt csupán gyulafehérvári levelezőnktől a következő részletet közöljük: Tegnap ½9 órakor Hosszu-Aszón, Klärman Baruch ottani földbirtokoshoz, midőn családostól a vacsoránál ült, betört — eddigi tudósitásnak szerint — 6 rabló Deanu-féle emberei. Első sorban egy revolverlövéssel a házi gazdát lőtték le, a ki is szörnyet halt, azután megsebesitették sulyosan az épen nála lévő vendégek közül Löbl Izsákot, Victorné asszonyságot Gyula-Fehérvárról, valamint Klärmau fiát N.-Szebenből is, a ki a szülői háznál látogatóban vala. Löbl Izsák szörnyü állapotában Gyula-Fehérvárra szállittatván — orvosi gyógykezelés alatt áll, állapota azonban nem aggálytgerjesztő. Az elorzott ékszereken kivül semmi egyebet el nem rabolhattak, a Wertheim-Cassa erélyes ellenállást tanusitott. E katastrófa itt minden egyes emberre leverőleg hatott.

— **Örömmel jegyezzük** fel, hogy a n. szebeni postaigazgatóság mindazon felszólalásunkra, melyek valamely előforduló postai rendetlenséget érdekelnek, a leggyorsabban intézkedik a rendetlenség megszüntetésére. Lapunk tegnapi számában szólaltunk volt fel a helybeli postahivatal azon eljárása ellen, hogy a pénzes levelek csak 5 óráig vétetnek fel, ma már a következő sorokat vettük: „A „Kelet" tekintetes szerkesztőségének. Kolozsvárott. Becses lapjának f. évi 138-ik számában az ottani postahivatali főnökhöz intézett ujdonsági czikkére van szerencsém értesiteni, hogy a szóban forgó ügyben vizsgálatot inditottam, utasitván egyuttal az ottani postahivatalt, hogy a pénz és értékküldemények felvételét a hivatalos órák alatt az az: esti 6 óráig szoros kötelességének ismerje."

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott **Budapesten** junius 21. d. e. 10 ó. 25 p.
Érkezett Kolozsvárra junius 21. d. e. 11 ó. 30 p.

Molinary és Rodich vezérlete alatt két hadtest állittatik fel a monárchia határán. Monarchiánk közvetlenül actióba lép. Azt állitják, hogy Bosznia elfoglalása és törökök előhaladásának Montenegróban való megakadályozása az actió czélja. Másfelől azt mondják, hogy Szerbia ellen irányul a készülődés.

Az oroszok folytonosan ágyuzzák Karsot.

Az Áb-cházok, (kaukázusi felkelők) a török hajóhad segedelmével Csamcsoránál az oroszokat megverték.

A törökök Montenegróban Ostrongot, Martineczet és Goroviczát elfoglalták. Ellenben Spuznál a törököket megverték.

Timoknál és Negotinnál a szerbek nagy mértékben csoportositnak.

A fővárosi lapok élesen megtámadják a „Fremdenblatt" közleményét, mely a beavatkozás mellett szólott.

* * *

Jun. 20. (M. P.) Ma véres harcz folyt Spuznál. Ali Saib hadseregét Bozo Petrovics megverte. Részletek még nem érkeztek.

Hivatalos jelentés szerint jun. 17-én Karsz bombázása kezdetét vette.

Montenegrói részről is megerősitik az ostrogi, martinici magaslatok és több montenegrói kerület megszállását a törökök által; Ali Saib előnyomulását is megerősitik a montenegróiak.

Az abcházok, a flotta által támogatva, megverték az oroszokat Tsamtsaránál.

Depeyres felolvasta a senatusban a bizottsági jelentést, mely a kamara feloszlatását ajánlja. A jelentés sürgősnek nyilvánittatott, de a baloldal kivánatára a tárgyalás holnapra lőn halasztva.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

1877. junius 1-én kihuzott sorozatszámu

1839-ki államsorsjegyek,

melyeknek **september 1-én** nyereménynyel kell kisorsoltatniok.

1 egész 1839. államsj.	900 ft.	1 egész a legk. nyer. kizárólag	475 ft.
1 ötöd	170 ft.	1 ötöd	90 ft.
1 fél ez utóbbiból .	90 ft.	1 fél ez utóbbiból .	48 ft.
1 negyed	48 ft.	1 negyed	24 ft.
1 tized	20 ft.	1 tized	10 ft.
1 huszad	11 ft.	1 huszad	6 ft.

Nyereményhuzások september 1-én.
Nyolcz millión felüli összes nyereményekkel.
Főnyeremény 280,000 forint!

Sorsjegycsoportozataink felmaradt bárczáiból, melyek közül **1877. junius 1-én** 6 egész 10 sorozat szám is **ki lett huzva**, biztonyos összegü, ily nemü szerencsebárcza van még készletben, s ezeket mi minden legkisebb ráfizetés nélkül, egyedül csak a többi, már 1876-ban belépett résztvevők által teljesitett havi **10 frt.** részfizetések mellett engedjük által; ezen bárczáknál még a legkisebb nyeremények is számitásba tétetnek. Mielőbbi gyors megbizást kérjük, miután hasonló eset, egy **államkölcsön** két **utolsó huzásában** részessé válhatni, **száz év mulva** fordulhat csak ismét elő. (246) (3—3)

NYITRAI és TÁRSA Bécs, Kärntnerstr. 16,
(eisernes Haus.)

Teljes felhatalmazással biró képviselőnk **f. hó 22-ig** Kolozsvárt időzik, ki is felvilágositásokkal szivesen szolgál és megrendeléseket elfogad: délelőtt 10 óráig, délután 1—2 óráig, estve 6—8 óráig.
Pannonia szálloda 2-dik szám.

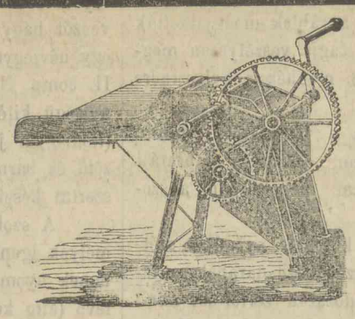

(247) (1—4)
Amerikai szegszerkezetü, vertvasból készült **Mayer-féle cséplőgépek**, kézi-, ló- és vizerőre, szelelő és választó rostákat, Mayer-féle konkoly-, bükköny- és zabválasztó Trieursrostákat szelelővel és a nélkül, oszlop- és fekvő-járgányokat, törökbuza-fejtőket, gabona-zsákokat különböző fajokban ajánl

Tauffer Ferencz magkereskedése Kolozsvárt.
Ábrázott árjegyzékek ingyen és bérmentve.

STEIN JÁNOS
KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT
kapható:

L'art d'être grand-pére.
Par Victor Hugó. Ára 4 frt 88 kr.

Un homme d'autrefois.
Souvenirs recueillis par son arrière — petit — fils le marquis Costa de Beauregard. Ára 4 frt 88 kr.

In Liebesbanden.
Neue Novellen von Ottomar Beta, A 2 kötet ára 5 frt 20 kr.

Geschichte des amerikanischen Bürgerkrieges.
Von John William Draper. A 3 kötet ára 13 frt.

A legujabb kór története.
Bevezetésül: a XVIII. század bölcsészeti irodalmának ismertetése. Irta dr. Ribáry Ferencz. Ára 1 frt 70 kr.

Unser Standpunkt im Weltall.
Autorisirte deutsche Ausgabe von Richard A. Proctor's „Our place among infinities". Ára 2 frt 60 kr.

Die Leichenverbrennung,
von den Gesichtspunkten der Pietät, der Aesthetik, der Religion, der Hygieiene, der Geschichte, des Rechts und der National okonomie. Ein populärer Vortrag für das Volk von Rudolf Schmidt. Ára 52 kr.

Kőszeg sz. kir. város jelene és multja.
Irta Chernel Kálmán. I. rész: Jelenkor. Ára 1 frt 20 kr.

Az épitkezési és tűzrendészeti,
valamint a tűzbiztositási ügynek reformja Magyarországon. Irta dr. Lindner Gusztáv a nagyszebeni jogakadémia igazgatója. Ára 40 kr.

Olaszország vizjogi törvényei.
Claudio Calandra turini ügyvéd összeallitása nyomán forditotta és előszóval ellátta György Endre. Ára 1 frt 60 kr.

Englische Aufsätze.
Nebst einer theor. Anleitung und 170 Dispositionen zum Anfertigen derselben. Von George Boyle. Ára 2 frt 73 kr.

A hatodik nagyhatalom, vagy a modern sajtó.
Lukas Józseftől. A magyar viszonyokra való tekintettel közli Tomor Ferencz. Ára 1 frt.

Előfizethetni
Stein János könyvkereskedésében
Kolozsvárt.

E közkedvességü

KÉPES HETI KÖZLÖNYNEK

széles olvasóköre a lefolyt évben ismét **nehány ezer olvasóval gyarapodott**, s igy bátran nevezhető minden művelt család kedvencz olvasmányának. Dús tartalom és hires művészek sikerült rajzaival gondosan kiállitva, e világlap egyszersmind a szellemi élvezet és önmüvelődés legolcsóbb forrása.

A jelenlegi évfolyam, hasonlóan az előbbiekhez a német irodalom legjelesebb termékeit nyujtja és élénk figyelemmel kiséri a korszerü eseményeket, melyek minden müvelt egyént közelről érdekelnek.—

Megjelenik e **szépirodalmi lap** minden **két hétben egyszer**, csinos külső-boritékkal ellátott füzetekben.

Egy füzetnek ára helyben házhoz küldve 32 kr., mely összeg minden füzet átvételénél fizetendő.— Előfizetési ár egész évre (26 füzet) helyben háznoz küldve 8 frt 32 kr., vidékre 9 frt 82 kr. Előfizetések fél- és negyedévre is elfogadtatnak.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesittetnek utánvét mellett. Legczélszerübb azonban a kivánt könyvek árát postautalványnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

---

(248) (1—1)
Eladó szőlőskert!
A bornyumáli hegyen, a Sétatérhez nagyon közel, szép kilátásos helyen egy jó karban lévő négy fertály nagyságú
szőlő és gyümölcsös,
melyen kalyiba is van
eladó.
Értekezhetni Bogdán István üzletében, főtér 13. szám.

---

(424) (82—104)
Bécs legnagyobb és legjobb hirü
vasbutor-gyára
Reichhard és társa
BÉCSBEN,
III. Marxergasse 17.
Ajánlja magát izléses kivitelü gyártmányai pontos szállitására. Képes mintalapok kivánatra ingyen.

---

(220) (2—4)
Gummi-Fabricate.

Wasserdichte Regenröcke, fahnen, auf beiden Seiten zu tragen, graue Farbe, Kermel und Capuze 4155
1.00 1.25 1.50 1.75 2.— 2.50 per Stück.
Weite Kutscher- oder Reit-Mäntel, fact. mit Kermel und Capuze
fl. 6.50 7.— 7.50 8.— 8.50 per Stück.
fahrbare gummirt fl. 12.50 13.— 13.50 14.50
neue fl. 15.75 16.50 17.— 18.—
Cavallerie- und Infanterie-Officers-Mäntel, 124 Ctm. fl. 21, 134 Ctm. fl. 22, 141 Ctm. fl. 24, unverzüglich gegen Einsendung des Betrages oder Nachnahme. Diverse feinere Sorten Regenröcke fl. 12—30.
Gummigamaschen für Radfahrer fl. 2.80—4 per Paar
Filial-Depot von Mouchovani's franz. Saug- u. Pumpspritze, der einzigen Saugspritze, die sich durch ihre vorzüglichen Construction den Allein-Verkauf in allen Ländern Europa's sich erworben hat, und durch den eingegebenen Grund der Kolben aus vulcanisirten Gummi, welcher die Haltung ausschliesst, wird Preis per Stück fl. 1.— den Genüge die Haltung ausschliesst, wird Preis per Stück fl. 1.— 1.20, 1.50, 1.75, 2, 2.50
Wasserdichte Bett-Einlagen für Kinder und Kranken-betten in 6 Größen à 70 kr., fl. 1, 1.20, 1.50, 1.75, 2, 2.50

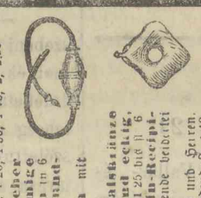

Brustschützer 40—80 kr. **Milchzieher** 70, 90 und fl. 1.20. **Birnformer**
Klystier- und Mutterspritzen in 6 Größen, fl. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50. **Wundspritzen** dicke Form kr. 65, 70
Clysoirs zum Selbstgebrauch mit Schlauch fl. 3.50 und fl. 4.

Luftgefüllte Kopfpolster fl. 3.50, fl. 5.80 **Halskissen** fl. 5.50 bis fl. 8. **Spitzpolster, rund und eckig**, fl. 3.50 bis fl. 5.80. **Pot de Chambres** fl. 1.25 bis fl. 6
Reise-Urinflaschen fl. 1.60 bis fl. 4. **Urin-Receptacuten** für an Schwäche der Harnorgane Leidende bedeutet Gesundheit fl. 4.50 bis fl. 10 per Stück.
Gummi-Ueberschuhe für Kinder, Damen und Herren.
Priessnitz-Umschlag für Hals- u. Kopfleidende fl. 1.40.
Parfum-Zerstäuber, mit Ball 90 kr., mit Ball und Flasche fl. 1.80.
Praktische Gummi-Spielwaren und **Bälle** jeder Größe.
Gebrüder Gehrig's, bipl. Berliner Apotheke 1 Glase und Holzkremmen, **elektromotorische Saumt-Halsbänder für zahnende Kinder**, die das Zähnen hämmerlos fördern, Schnittmuster, Bieder und Unterröcke beseitigen, per Stück fl. 1, empfiehlt alle nebst Jonst vorkommenden

Gummi-Specialitäten.
Theod. Wilh. Eisert in Wien, verl. Kärntnerstrasse 51.
Schriftliche Aufträge prompt gegen Nachnahme.
Illustrirte Preislisten auf Verlangen franco.

STEIN JÁNOS
m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megbővitve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesitve és szaporitva vannak.

A használandó betük a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék, **a kőnyomdát** kitünő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállitásához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, **még éjjel is elvállal** és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállitani, hogy e nemben bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemü és nyelvü **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász-** és **vigalmi jelentések, névjegyek, meghivó-jegyek, tánczrendek, gyógyszertári-jelzetek, bor-, rozsolis-** és más **vignettek, újévi** és más **alkalmi üdvözletek, baromutlevelek, vásárczédulák, hirdetmények**, bármi nagyságu **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállitását** elvállalja. (47) (4—*)

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a **községi elöljáróságok figyelmét bátor arra felhivni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors kiállitására** s **legolcsóbb árszámitására különös sulyt fektet.**

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerü mintázatok birtokában lévén.

Az uj **„polgári törvénykezési rendtartás"**-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája** által a **községi elöljáróságok részére kiadott „utasitás"**-ban előforduló **magyar** akár **román** szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis menynyiségben **koncz számra** is, jutányos árban szolgál. Az **„utasitás"**-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar** vagy **román** szövegü nyomtatvány szükséges-e?

1877.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.